

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Verkennd Natuuronderzoek

Zorgpark Voorburg e.o. te Vught

Rapportnummer 10-0213

www.starobv.nl

Verkendend Natuuronderzoek

Zorgpark Voorburg e.o. te Vught

Augustus 2011

Rapportnummer: P10-0213
In opdracht van: Gemeente Vught

Contactpersoon : Martine van der Heijden

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Plangebied	3
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen plannen	6
3	Methode	7
4	Natuurwaarden	8
4.1	Beschermde gebieden	8
4.2	Beschermde soorten 'Zorgpark'	9
4.2.1	Flora	9
4.2.2	Vlinders en libellen	9
4.2.3	Mieren en kevers	10
4.2.4	Vissen	10
4.2.5	Reptielen en amfibieën	11
4.2.6	Vogels	13
4.2.7	Zoogdieren	14
4.3	Beschermde soorten 'Industrieterrein'	17
4.3.1	Flora	17
4.3.2	Vlinders en libellen	17
4.3.3	Mieren en kevers	18
4.3.4	Vissen	18
4.3.5	Reptielen en amfibieën	18
4.3.6	Vogels	19
4.3.7	Zoogdieren	20
4.4	Beschermde soorten 'Woonwijk'	21
4.4.1	Flora	21
4.4.2	Vlinders en libellen	21
4.4.3	Mieren en kevers	22
4.4.4	Vissen	22
4.4.5	Reptielen en amfibieën	23
4.4.6	Vogels	23
4.4.7	Zoogdieren	24
5	Conclusies	26
	Geraadpleegde bronnen	28
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Vught gaat het bestemmingsplan voor Zorgpark Voorburg e.o. herzien. Bij deze herziening zullen enkele van de bestaande groenstructuren worden aangetast. Mogelijk zijn in het gebied ook verschillende wettelijk beschermde dier- en plantensoorten aanwezig, zoals bijvoorbeeld vleermuizen, amfibieën, reptielen en vogels. Ten behoeve van de ruimtelijke procedures en geldende natuurwetgeving dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel aanwezig zijn. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura 2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex artikel 2) opgenomen: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

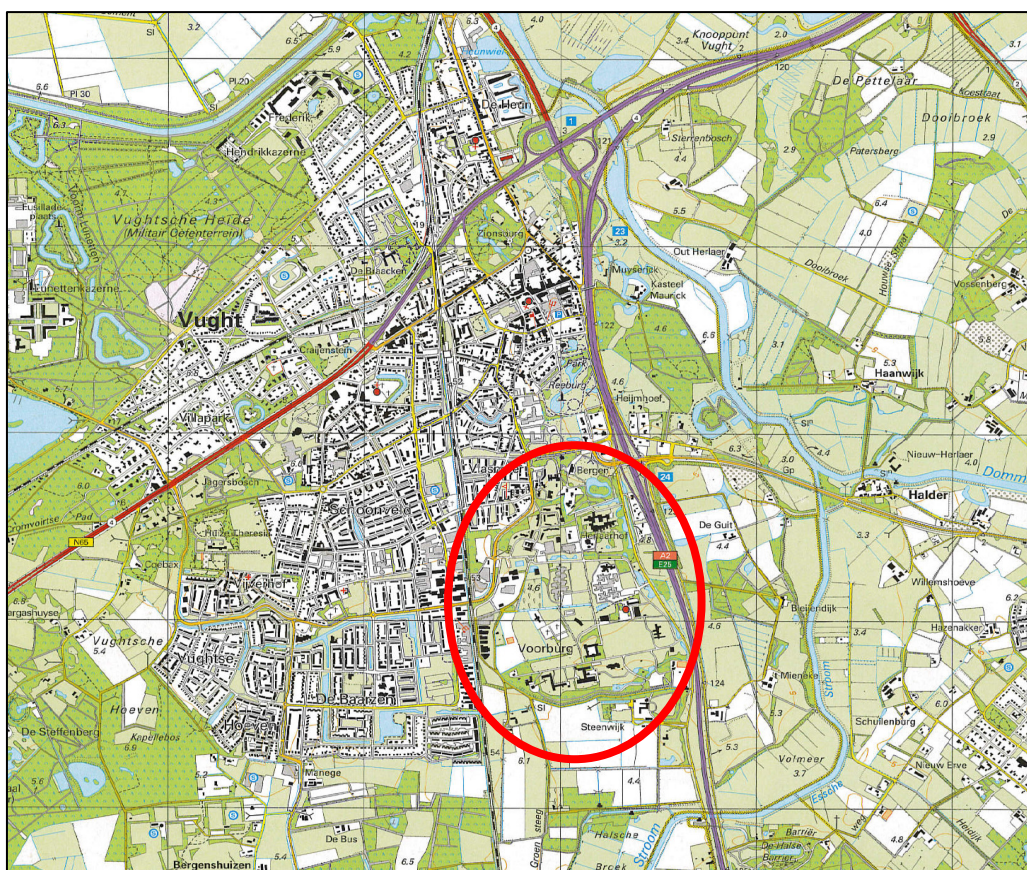
1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten oosten van Vught tussen de snelweg A2, de dorpskern van Vught en de spoorlijn van 's-Hertogenbosch - Eindhoven. Het plangebied betreft een zorgpark met diverse zorginstellingen, zoals een psychiatrische instelling en een verzorgingshuis. Daarnaast behoren ook een klein industrieterrein en een woonwijk tot het plangebied (figuur 1).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood)

Het plangebied wordt derhalve opgesplitst in drie deelgebieden; een zorgpark, industrieterrein en een woonwijk (figuur 2).

Zorgpark

Dit deelgebied betreft een zorgpark; dit is het grootste deel van het plangebied. Oude lanen, bosschages, grasvelden, waterpartijen en oude- en nieuwe gebouwen wisselen elkaar af.

Het grootste deel van de bebouwing is geconcentreerd in het centrum en noorden van het zorgpark. In de noordkant is veelal nieuwbouw van kleine speciale woningen. In het centrum staan vooral grotere complexen. Geen van de gebouwen is heel hoog. De zuidgrens van het park is een bosschage met oude bomen en een dichte struiklaag daaronder. Noordelijker daarvan gaat het terrein over in een gebied met

meer landgoed karakter. Hier zijn veel open graslanden te vinden met statige gebouwen en oude bomen, veelal loofbomen.

Door het hele deelgebied lopen diverse sloten. In het oostelijk deel liggen twee grotere vijvers. Verspreid over het gehele zorgpark liggen diverse kleine vijvers en poelen. Het deelgebied wordt doorkruist door wegen en paden.

Industrieterrein

Het industrieterrein is voor een deel aangrenzend aan het zorgpark. Een ander deel ligt aan de overzijde van de Laagstraat. Het industrieterrein bestaat uit diverse kantoren van maximaal drie verdiepingen hoog. Hier zijn onder andere de brandweer, gemeentewerf en een doe-het-zelfzaak gesitueerd.

Woonwijk

Het deelgebied 'woonwijk' betreft een woonwijk met veel groen. Er zijn diverse grasvelden, perkjes en speelplaatsen aanwezig met plaatselijk oude bomen.

Figuur 2. Deelgebieden met het zorgpark (groen) industrieterrein (blauw) en de woonwijk (geel)

Foto's 1 t/m 6. Zorgpark Voorburg

Foto's 7 & 8. Industrierrein

Foto's 9 & 10. Woonwijk

2.2 Voorgenomen plannen

Gemeente Vught gaat het bestemmingsplan voor Zorgpark Voorburg e.o. herzien (figuur 3). De bestemmingswijzing houdt in dat binnen de bouwblokken meer bebouwing gerealiseerd mag worden.

Figuur 3. Bestemmingsplan Voorburg e.o.

3 Methode

Als eerste heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het gehele plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites waarneming.nl en telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn uit o.a. dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Vervolgens heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied, met de nadruk op de bouwblokken, aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 2 augustus 2011 onder de volgende weersomstandigheden; helder en circa 24 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied zich op circa twee kilometer zuidelijk van het Natura 2000-gebied Vlijmense Ven, Moerputten & Bossche Broek bevindt.

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EL&I en de provincie Noord-Brabant, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. De EHS grenst tegen de zuidzijde van het plangebied (figuur 4).

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op twee kilometer van een Natura 2000-gebied. De bouw van diverse gebouwen zal echter geen negatief effect op het Natura 2000-gebied hebben. Het plangebied ligt niet in de EHS. Er worden derhalve geen negatieve effecten op de EHS verwacht.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (groen)

Conclusie

Herinrichting van het plangebied zal geen effect hebben op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten 'Zorgpark'

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het deelgebied Zorgpark. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het deelgebied betreft een landgoed met veel soorten biotopen. Een aantal van deze biotopen kunnen dienen als leefgebied voor beschermde planten. Zo kunnen diverse orchideeën groeien op de verschillende landschapstypen. De website Waarneming.nl maakt melding van lange ereprijs (FFlijst 2) in het deelgebied in 2008.

Voor de bouwblokken geldt dat er geen beschermde planten zijn aangetroffen. Binnen de onbebouwde bouwblokken is vooral Engels raaigras te vinden. Door het ontbreken van geschikte biotopen binnen de bouwblokken worden beschermde planten niet verwacht.

Conclusie

Mogelijk komen binnen het plangebied beschermde planten voor. Binnen de bouwblokken worden geen beschermde soorten verwacht door het ontbreken van geschikte biotopen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas 'De dagvlinders van Nederland' (2006) blijkt dat de beschermde vlindersoort heideblauwtje in de buurt van het deelgebied voorkomt. Het heideblauwtje vindt het voortplantingsbiotoop op natte en droge heideterreinen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Andere beschermde dagvlinders vinden voortplantingsbiotoop op specifieke waardplanten, die in het deelgebied ook niet aanwezig zijn. Beschermde dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied. Het is wel mogelijk dat andere algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

De atlas 'De Nederlandse libellen' (2002) en de website libellenet.nl maken geen melding van beschermde libelsoorten in de buurt van het deelgebied. Door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied zijn geen voortplantingsmogelijkheden voor libellen aanwezig. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten libellen in het deelgebied voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Het deelgebied heeft diverse geschikte biotopen voor beschermde bosmieren, zoals de kale rode bosmier. De mogelijk voorkomende mieren staan alle vermeld op FFlijst 1. Tijdens veldbezoek zijn geen beschermde miersoorten aangetroffen. Binnen de bouwblokken zijn ook geen beschermde mieren en mierenhopen aangetroffen.

Beschermde houtkevers worden door het ontbreken van geschikte habitattypen niet verwacht.

Waterkevers zijn afhankelijk van wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk water. Uit het veldbezoek blijkt dat dergelijke biotopen in het deelgebied aanwezig zijn. Uit verspreidingskaarten van het EIS-Nederland blijkt dat beschermde waterkevers niet in de buurt van het deelgebied voorkomen. Het voorkomen van beschermde waterkevers is daarom zeer onwaarschijnlijk.

Effectbeoordeling

Mogelijk voorkomende beschermde bosmieren maken hun verblijfplaats in bossen en bosranden. Wanneer door ruimtelijke ontwikkelingen bossen verdwijnen kan het leefgebied van de mier en de verblijfplaats vernietigd worden.

Binnen de bouwblokken zijn geen beschermde mierenhopen aangetroffen. Effecten op beschermde mieren binnen de bouwblokken zijn daarom niet te verwachten.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de bosmiersoorten van FFlijst 1. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten:

Mocht er een nest liggen daar waar werkzaamheden toch plaats dienen te vinden, kan het nest zo intact mogelijk in een kruitwagen gelegd worden en worden verplaatst naar een veilige plek.

Conclusie

Mogelijk komen beschermde soorten bosmieren voor in de bosschages van het deelgebied. Binnen de bouwblokken zijn geen beschermde mierensoorten aangetroffen. Effecten op beschermde mieren zijn daarom niet te verwachten.

4.2.4 *Vissen*

Het plangebied heeft diverse sloten en vijvers. Binnen de aangemerkte bouwblokken is geen oppervlaktewater aanwezig. In de wateren van het plangebied is tijdens veldbezoek veelvuldig geschept met een visnet. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen.

De 'Vissenatlas Noord-Brabant' maakt echter melding van kleine modderkruiper (FFlijst 2) en bittervoorn (FFlijst 3) in de buurt van het plangebied.

De wateren in het deelgebied 'Zorgpark' zijn ongeschikt voor het voorkomen van de bittervoorn. Het voorkomen van de bittervoorn wordt daarom onwaarschijnlijk geacht.

De wateren in het deelgebied zijn minder geschikt als leefgebied voor de kleine modderkruiper (FFlijst 2). Het voorkomen van de kleine modderkruiper binnen het plangebied lijkt daarom onwaarschijnlijk, maar is niet uit te sluiten. Deze soort komt, door ontbreken van oppervlaktewater, niet voor in één van de bouwblokken. Tevens zijn de wateren geschikt leefgebied voor vele onbeschermde soorten vissen.

Effectbeoordeling

Wanneer door herinrichting van het deelgebied watergangen gedempt zullen worden, treedt verlies op van leefgebied niet beschermde vissoorten en mogelijk ook van de kleine modderkruiper (FFlijst 2)

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet nodig te mitigeren of compenseren voor niet beschermde vissoorten. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Indien volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk voor soorten van FFlijst 2; kleine modderkruiper. In dit geval kan gewerkt worden volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en NEPROM.

In het kader van de zorgplicht en de gedragscode kunnen de te dempen wateren onder ecologische begeleiding worden leeggevist. De eventueel daarbij aangetroffen dieren kunnen in de nabijheid van het plangebied weer vrijgelaten worden.

Conclusie

Mogelijk komt in het deelgebied de kleine modderkruiper (FFlijst 2) voor. De soort komt echter niet voor binnen één van de bouwblokken.

Wanneer wateren gedempt dient te worden, zal volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en NEPROM gewerkt dienen te worden. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk. Wel geldt voor alle vissen de zorgplicht.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Volgens de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al. 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten waargenomen: kamsalamander (FFlijst 3), kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), bruine kikker (FFlijst 1), heikikker (FFlijst 3), poelkikker (FFlijst 3) en bastaardkikker (FFlijst 1). In de

buurt van het deelgebied komen volgens de geraadpleegde bronnen hazelworm (FFlijst 3) en levendbarende hagedis (FFlijst 3) voor.

Tijdens veldbezoek zijn exemplaren van het groene kikker-complex en gewone pad aangetroffen.

De sloten en vijvers binnen het plangebied zijn uitstekend leefgebied voor de soorten groene kikker-complex, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De twee vijvers aan de oostzijde zijn tevens geschikt leefgebied voor de genoemde soorten amfibieën, maar ook voor de kamsalamander. Daarnaast is het plangebied geschikt als landbiotoop voor de genoemde salamanders en amfibieën.

Het zorgpark is ongeschikt om als leefgebied voor de heikikker te dienen; deze soort is een cultuurvioler. De soort wordt dan ook niet verwacht binnen het deelgebied.

Het plangebied is geschikt leefgebied voor zowel de hazelworm als de levendbarende hagedis. Er zijn voldoende beschutting en zonnige plekken in de buurt aanwezig. Tevens is er een hoog voedselaanbod voor beide soorten aanwezig.

De bouwblokken bestaan voornamelijk graslanden en er is geen oppervlaktewater aanwezig. Deze bouwblokken zijn daarom ongeschikt als leefgebied voor de genoemde salamandersoorten, poelkikker en bastaardkikker. Voor de reptielsoorten zijn de bouwblokken eveneens ongeschikt om als leefgebied te dienen.

De bouwblokken zijn wel geschikt als landbiotoop voor de bruine kikker en gewone pad.

Effectbeoordeling

De bouwblokken vormen geschikt landbiotoop voor de gewone pad en bruine kikker (beide FFlijst 1). Bebouwing van nog niet bebouwde stukken zal verlies van dit landbiotoop betekenen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Conclusie

Voor de kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, poelkikker, bastaardkikker, levendbarende hagedis en hazelworm is het plangebied geschikt als leefgebied. De bouwblokken zijn echter ongeschikt om als leefgebied voor de genoemde soorten te dienen m.u.v. de bruine kikker en gewone pad (beide FFlijst 1). Voor deze twee soorten zijn de bouwblokken geschikt als landbiotoop. Indien dit biotoop wordt vernietigd, is het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen echter niet noodzakelijk.

4.2.6 Vogels

Uit het veldbezoek blijkt dat het deelgebied voor een groot aantal zang-, cultuurvolgende-, bos-, struweel- en roofvogels geschikt is als leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn de onderstaande soorten waargenomen:

- Houtduif
- Koolmees
- Groenling
- Grote bonte specht
- Sperwer
- Grote bonte specht
- Staartmees
- Roodborst
- Merel
- Buizerd
- Wilde eend
- Meerkoet
- Blauwe reiger
- Kauw
- Zwarte kraai
- Ekster
- Soepganzen/soepeenden

Alle genoemde vogels staan op de FFlijst vogels. De gehoorde sperwers betroffen jonge sperwers. Het is daarom aannemelijk dat de sperwer gebroed heeft in het deelgebied. Het nest van een sperwer is jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de mogelijk in het plangebied broedende buizerd.

Naast de genoemde, tijdens het veldbezoek waargenomen vogelsoorten is het aannemelijk dat ook andere beschermde vogelsoorten gebroed hebben binnen het plangebied. Dit betreft mogelijk ook enkele vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals havik, kerkuil en huismus.

De bouwblokken, waar geen bebouwing aanwezig is, zijn vooral geschikt als foerageergebied, omdat het voornamelijk graslanden betreft. In de bomen binnen de bouwblokken kunnen vogels broeden.

Ook gebouwen binnen de bebouwende bouwblokken zijn geschikt broedgebied voor diverse algemene cultuurvolgende vogelsoorten.

Van de vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden binnen de bouwblokken de huismus en gierzwaluw verwacht.

Effectbeoordeling

De nu nog onbebouwde bouwblokken zijn vooral geschikt als broedgebied voor enkele algemeen voorkomende vogelsoorten. Verder zijn de bouwblokken vooral geschikt als foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Het bebouwen van de bouwblokken vernietigt dit foerageergebied. Jaarrond beschermde vogelnesten worden niet aangetast. Wel ontstaat mogelijk door nieuwbouw, nieuwe broedgebied voor cultuurvolgende vogelsoorten.

Wanneer bebouwing gesloopt wordt kan broedgelegenheid van diverse vogelsoorten verloren gaan. Zo ook van de jaarrond beschermde huismus en gierzwaluw.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken van gronden, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen

broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels. Desgewenst kan een nader ecologisch onderzoek voor de ingreep uitgevoerd worden.

Wanneer bestaande gebouwen gesloopt dienen te worden, zal nader onderzoek plaats dienen te vinden om te onderzoeken of de gebouwen behoren tot het leef- en nestgebied van de huismus en/of gierzwaluw.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende-, roof- en struweelvogelsoorten (FFlijst vogels). Tevens broeden waarschijnlijk enkele jaarrond beschermde vogelsoorten binnen het plangebied.

De onbebouwde bouwblokken zijn vooral geschikt als foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De bomen op deze terrein zijn tevens geschikt broedgebied.

De bebouwde bouwblokken zijn geschikt broedgebied voor diverse cultuurvolgende vogelsoorten, waaronder de jaarrond beschermde huismus en gierzwaluw. Wanneer gebouwen gesloopt worden, dient nader onderzoek naar het gebruik van het betreffende gebouw door de huismus en gierzwaluw plaats te vinden.

4.2.7 *Zoogdieren*

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Het deelgebied is een zeer geschikt leefgebied voor een groot aantal vleermuizen. De vele lanen, waterpartijen, openruimten en bosschages zorgen voor een uitermate geschikte foerageergebied. Zeker omdat grote delen van deze gebieden 's avonds en 's nachts donker zijn.

De oude gebouwen, oude bomen en bosschages zorgen ervoor dat er veel potentiële vleermuisverblijfplaatsen zijn voor zowel boombewonende- als gebouwbewonende vleermuizen. Hierdoor kunnen alle genoemde soorten voorkomen.

Voor de onbebouwde bouwblokken geldt, dat deze vooral geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. De bouwblokken zijn echter geen essentieel foerageergebied omdat er overal geschikt foerageergebied aanwezig is.

Mogelijk zijn verblijfplaatsen aanwezig in de bomen binnen de bouwblokken. Als deze bomen gekapt worden, dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik van de bomen door vleermuizen.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt, dat bij de kap van bomen en de sloop van gebouwen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen vernietigd worden. Nader onderzoek dient, als kap of sloop plaatsvindt, uit te wijzen of de vleermuizen daadwerkelijk gebruikmaken van de gebouwen of bomen.

Als laanbomen gekapt worden, dient nader onderzoek plaats te vinden om te onderzoeken of vleermuizen in de te kappen bomen aanwezig zijn en of er geen belangrijke vliegroute onderbroken wordt.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Bij kap van bomen dient nader onderzoek naar eekhoornnesten plaats te vinden. Ten aanzien van de eekhoorn (FFlijst 2) geldt dat gewerkt kan worden volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en NEPROM. Actieve nesten moeten zoveel mogelijk worden ontzien tijdens de kapwerkzaamheden. In een enkel geval kan echter niet worden uitgesloten dat de boom met een eekhoornnest op een plek staat waar een woning of weg is geprojecteerd. Indien een boom met een eekhoornnest dient te worden gekapt, wordt dit niet gedaan in de periode januari – maart en niet in het broedseizoen. Door te werken buiten de bovengenoemde periode en het zoveel mogelijk ontzien van (oude) nesten wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen van de wet worden overtreden en is ontheffing niet noodzakelijk. Als het bovendien gaat om niet actieve eekhoornnesten, behoren deze niet (meer) tot vaste rust- of verblijfplaatsen van de soort en zijn daarmee ook niet wettelijk beschermd.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden. Daarna kunnen mogelijk noodzakelijke mitigerende of compenserende maatregelen worden bepaald. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei tot en met september.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Indien bomen gekapt worden, is nader onderzoek naar eekhoorns noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing is echter niet noodzakelijk indien gewerkt wordt volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en NEPROM.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei t/m september. Voor de eekhoorn en das geldt dat er geen negatieve effecten ontstaan door de bestemmingswijziging.

4.3 Beschermden soorten 'Industrieterrein'

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het deelgebied 'Industrieterrein'. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.3.1 Flora

Het deelgebied betreft een veelal verhard terrein met veel bebouwing. Plaatselijk is er een braakliggend terrein aanwezig. De bodem in deze terreinen zijn verstoord, er zijn veel bandensporen aangetroffen. Beschermde planten kunnen mogelijk voorkomen in de randen van de spoorrails.

Effectbeoordeling

Mogelijk komen beschermde planten voor in de randen voor de spoorweg. Deze randen worden niet aangetast.

Conclusie

Beschermde planten komen mogelijk voor in de randen van de spoorrails. Deze blijven echter onaangepast.

4.3.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas 'De dagvlinders van Nederland' (2006) blijkt dat de beschermde vlindersoort heideblauwtje in de buurt van het deelgebied voorkomt. Het heideblauwtje vindt het voortplantingsbiotoop op natte en droge heideterreinen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Andere beschermde dagvlinders vinden voortplantingsbiotoop op specifieke waardplanten, die in het deelgebied ook niet aanwezig zijn. Beschermde dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied. Het is wel mogelijk dat andere algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

De atlas 'De Nederlandse libellen' (2002) en de website libellenet.nl maken geen melding van beschermde libelsoorten in de buurt van het deelgebied. Door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied zijn geen voortplantingsmogelijkheden voor libellen aanwezig. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten libellen in het deelgebied voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

4.3.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Mogelijk komt in de spoorzone de zwartrugbosmier voor. De mogelijk voorkomende mierensoort staat vermeld op FFlijst 1. Tijdens veldbezoek zijn echter geen beschermde mieren aangetroffen.

Beschermde houtkevers worden door het ontbreken van geschikte habitattypen niet verwacht.

Waterkevers zijn afhankelijk van wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk water. Uit het veldbezoek blijkt dat dergelijke biotopen in het deelgebied niet aanwezig zijn. Uit verspreidingskaarten van het EIS-Nederland blijkt dat beschermde waterkevers niet in de buurt van het deelgebied voorkomen. Het voorkomen van beschermde waterkevers is daarom zeer onwaarschijnlijk.

Effectbeoordeling

Mogelijk komt een beschermde miersoort voor in de randen voor de spoorweg. Deze randen worden niet aangetast.

Conclusie

Mogelijk komt de zwartrugbosmier voor in de spoorzone van het deelgebied; deze zone blijft onaangetast.

4.3.4 *Vissen*

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het deelgebied, is het ongeschikt voor het voorkomen van (beschermde soorten) vissen. Er is dan ook niet nader onderzocht welke vissoorten voorkomen in de nabije omgeving.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

4.3.5 *Reptielen en amfibieën*

Volgens de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al. 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten waargenomen: kamsalamander (FFlijst 3), kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), bruine kikker (FFlijst 1), heikikker (FFlijst 3), poelkikker (FFlijst 3) en bastaardkikker (FFlijst 1). In de buurt van het deelgebied komen volgens de geraadpleegde bronnen hazelworm (FFlijst 3) en levendbarende hagedis (FFlijst 3) voor. Tijdens veldbezoek geen amfibieën en reptielen aangetroffen.

Door het ontbreken van oppervlaktewater is het deelgebied ongeschikt als leefgebied voor de amfibiesoorten heikikker, poelkikker en bastaardkikker en

de genoemde salamandersoorten. Ook is het ongeschikt als voortplantingsbiotoop voor de gewone pad en bruine kikker. Het deelgebied is wel geschikt als landbiotoop voor de bruine kikker en gewone pad (beide FFlijst 1).

Het plangebied is door het ontbreken van geschikt habitat ongeschikt voor de genoemde reptielsoorten.

Effectbeoordeling

Na herinrichting van het plangebied wordt landbiotoop voor de bruine kikker en gewone pad vernietigd.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Conclusie

Voor de kamsalamander, kleine watersalamander, heikikker, poelkikker en bastaardkikker is het plangebied niet geschikt als leefgebied. Voor de bruine kikker en gewone pad (beide FFlijst 1) is het plangebied geschikt als landbiotoop. Dit biotoop wordt vernietigd.

Het plangebied is niet geschikt voor de genoemde reptielsoorten.

4.3.6 Vogels

Uit het veldbezoek blijkt dat het deelgebied matig geschikt is als leefgebied voor vogels. Tijdens het veldbezoek zijn kauw en zwarte kraai (beide FFlijst vogels) waargenomen.

De bouwblokken, waar geen bebouwing aanwezig is, zijn vooral geschikt als foerageergebied, omdat het voornamelijk graslanden betreft. In de bomen en gebouwen kunnen vogels broeden. Vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden niet verwacht.

Effectbeoordeling

Herinrichting van het plangebied verandert niet zoveel aan de huidige situatie voor vogels.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken van gronden en het rooien van bomen of struiken, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels. Desgewenst kan een nader ecologisch onderzoek voor de ingreep uitgevoerd worden.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende-, roof- en struweelvogelsoorten (FFlijst vogels). De onbebouwde bouwblokken zijn vooral geschikt als foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De bomen op deze terrein zijn geschikt broedgebied. De bebouwde bouwblokken zijn geschikt broedgebied voor diverse cultuurvolgende vogelsoorten.

4.3.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootovleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Mogelijk zijn in gebouwen of in bomen met een holte vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen.

Voor vleermuizen is het gehele onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied betreft echter geen essentieel foerageergebied, dit is het zorgpark Voorburg. Vliegroutes zijn mogelijk aanwezig langs gebouwen en de bomenrijen en gebouwen.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Tijdens veldbezoek zijn (sporen van) konijn en mol waargenomen (alle FFlijst 1).

De zoogdierenatlas van de Zoogdierverseniging maakt melding van de das (FFlijst 3) in het plangebied (figuur 5). Voor zowel de eekhoorn als de das is het deelgebied ongeschikt als leefgebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als leefgebied. Bij herinrichting van de bouwblokken vindt vernietiging van delen van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat bij de kap van bomen en de sloop van gebouwen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen vernietigd worden. Nader onderzoek dient, als kap of sloop plaatsvindt, uit te wijzen of de vleermuizen daadwerkelijk gebruikmaken van de gebouwen en/of bomen.

Als laanbomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden of vleermuizen in de te kappen bomen aanwezig zijn en of er geen belangrijke vliegroute onderbroken wordt.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei tot en met september.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei tot en met september.

4.4 Beschermden soorten 'woonwijk'

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het deelgebied 'Woonwijk'. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.4.1 Flora

Het deelgebied betreft een woonwijk met diverse soorten biotopen. Een aantal van deze biotopen kan dienen als leefgebied voor beschermde planten, dit betreft waarschijnlijk alleen soorten van FFlijst 1. In het openbaar groen en binnen de bouwblokken zijn geen geschikte biotopen voor beschermde planten aanwezig.

Conclusie

Mogelijk komen binnen het plangebied beschermde planten voor. Echter komen deze in het openbaar groen en de bouwblokken niet voor.

4.4.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas 'De dagvlinders van Nederland' (2006) blijkt dat de beschermde vlindersoort heideblauwtje in de buurt van het deelgebied voorkomt. Het heideblauwtje vindt het voortplantingsbiotoop op natte en droge heideterreinen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Andere beschermde dagvlinders vinden voortplantingsbiotoop op specifieke waardplanten, die in het deelgebied ook niet aanwezig zijn. Beschermde dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied. Het is wel mogelijk dat andere algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

De atlas 'De Nederlandse libellen' (2002) en de website libellenet.nl maken geen melding van beschermde libelsoorten in de buurt van het deelgebied. Mogelijk zijn er vijvers aanwezig in privé tuinen waar geschikt oppervlaktewater aanwezig is om als voortplantingsmogelijkheden voor libellen te dienen. Het is daarom wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten libellen in het deelgebied voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

4.4.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Mogelijk komt in de spoorzone de zwartrugbosmier voor. Deze mierensoort staat alle vermeld op FFlijst 1. Tijdens veldbezoek zijn geen beschermde mieren aangetroffen.

Beschermde houtkevers worden door het ontbreken van geschikte habitattypen niet verwacht.

Waterkevers zijn afhankelijk van wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk water. Uit het veldbezoek blijkt dat dergelijke biotopen in het deelgebied niet aanwezig zijn. Uit verspreidingskaarten van het EIS-Nederland blijkt dat beschermde waterkevers niet in de buurt van het deelgebied voorkomen. Het voorkomen van beschermde waterkevers is daarom zeer onwaarschijnlijk.

Effectbeoordeling

Mogelijk komen beschermde miersoorten voor in de randen voor de spoorweg; deze randen worden niet aangetast. Effecten op de mierensoort is derhalve niet te verwachten.

Conclusie

Mogelijk komt de zwartrugbosmier voor in de spoorzone van het deelgebied; deze zone blijft onaangetast.

4.4.4 *Vissen*

Mogelijk komen in de tuinen van de huizen vijvers voor. In deze vijvers kunnen vissen leven. Beschermde vissoorten worden hier niet verwacht. Er is derhalve niet nader onderzocht welke vissoorten voorkomen in de nabije omgeving.

Conclusie

In de vijvers van de tuinen kunnen vissen voorkomen; het is niet aannemelijk dat hier beschermde vissoorten voorkomen.

4.4.5 Reptielen en amfibieën

Volgens de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al., 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten soorten waargenomen: kamsalamander (FFlijst 3), kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), bruine kikker (FFlijst 1), heikikker (FFlijst 3), poelkikker (FFlijst 3) en bastaardkikker (FFlijst 1). In de buurt van het deelgebied komen volgens de geraadpleegde bronnen hazelworm (FFlijst 3) en levendbarende hagedis (FFlijst 3) voor. Tijdens veldbezoek geen amfibieën en reptielen aangetroffen.

Door het ontbreken van oppervlaktewater zijn de bouwblokken binnen het deelgebied ongeschikt als leefgebied voor de amfibiesoorten heikikker, poelkikker en bastaardkikker en de genoemde salamanders. Ook is het ongeschikt als voortplantingsbiotoop voor de gewone pad en bruine kikker. De bouwblokken zijn wel geschikt als landbiotoop voor de bruine kikker en gewone pad (beide FFlijst 1).

In vijvers in privé tuinen vinden mogelijk de niet-kritische amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, bastaard kikker en kleine watersalamander leefgebied.

Het gehele deelgebied is door het ontbreken van geschikt habitat ongeschikt voor de genoemde reptielsoorten.

Effectbeoordeling

Na herinrichting van het plangebied wordt landbiotoop voor de bruine kikker en gewone pad vernietigd.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Conclusie

Voor de kamsalamander, kleine watersalamander, heikikker, poelkikker en bastaardkikker zijn de bouwblokken niet geschikt als leefgebied. Voor de bruine kikker en gewone pad (beide FFlijst 1) is het plangebied geschikt als landbiotoop. Dit biotoop wordt vernietigd.

Het plangebied is niet geschikt voor de genoemde reptielsoorten.

4.4.6 Vogels

Uit het veldbezoek blijkt dat het deelgebied matig geschikt is als leefgebied voor vogels. Tijdens het veldbezoek zijn kauw en zwarte kraai, merel, ekster, koolmees en kokmeeuw (alle FFlijst vogels) waargenomen.

Het deelgebied is geschikt foerageergebied en broedgebied voor diverse cultuurvolgende- en zangvogels. Waarschijnlijk is het deelgebied het leefgebied van de huismus en gierzwaluw (vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is).

Effectbeoordeling

Herinrichting van het plangebied verandert niet zoveel aan de huidige situatie voor vogels. Indien de bebouwing binnen de bouwblokken gesloopt gaat worden, kan dit een negatief effect hebben op mogelijk aanwezige huismussen en gierzwaluwen. Nader onderzoek naar deze vogelsoorten is dan noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken van gronden en het rooien van struiken en bomen, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels. Desgewenst kan een nader ecologisch onderzoek voor de ingreep uitgevoerd worden.

Indien de bebouwing binnen de bouwblokken gesloopt gaat worden, is nader onderzoek naar huismus en gierzwaluw noodzakelijk om eventueel nodige mitigerende en/of compenserende maatregelen te kunnen bepalen.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende- en zangvogelsoorten (FFlijst vogels). Tevens broeden waarschijnlijk de huismus en mogelijk de gierzwaluw binnen het plangebied.

4.4.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Mogelijk zijn in gebouwen of in bomen met holte binnen de bouwblokken vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen.

Voor vleermuizen is het gehele onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied betreft echter geen essentieel foerageergebied, dit is het zorgpark Voorburg. Vliegroutes zijn mogelijk aanwezig langs gebouwen en de bomenrijen en gebouwen.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Tijdens veldbezoek zijn (sporen van) konijn en mol waargenomen (alle FFlijst 1).

De zoogdierenatlas van de Zoogdierverseniging maakt melding van de das (FFlijst 3) in het plangebied (figuur 5). Voor de das is het deelgebied ongeschikt als leefgebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als leefgebied. Bij herinrichting van de bouwblokken vindt vernietiging van delen van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat bij de kap van bomen en de sloop van gebouwen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen vernietigd worden. Nader onderzoek dient, als kap of sloop plaatsvindt, uit te wijzen of de vleermuizen daadwerkelijk gebruikmaken van de gebouwen en/of bomen om mogelijk effecten te kunnen bepalen.

Als laanbomen gekapt worden, dient nader onderzoek plaats te vinden of vleermuizen in de te kappen bomen aanwezig zijn en of er geen belangrijke vliegroute onderbroken wordt.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen plaats te vinden. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei t/m september.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied.

Als er bomen gekapt worden dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden.

Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei t/m september.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op 2 kilometer van het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Het plangebied ligt tegen de EHS. De voorgenomen plannen hebben geen effect op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen op FFlijst 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten.

Soorten van FFlijst 2/3

Voor de kamsalamander, poelkikker, levendbarende hagedis en hazelworm is het deelgebied 'Zorgpark' geschikt als leefgebied. Ook voor de kleine modderkruiper en das is het deelgebied 'Zorgpark' geschikt leefgebied. De bouwblokken zijn echter ongeschikt om als leefgebied voor de genoemde soorten te dienen. Binnen de bouwblokken zal geen overtreding in het kader van de Flora- en faunawet optreden.

Ten aanzien van de eekhoorn (FFlijst 2) die mogelijk voorkomt binnen de bouwblokken, geldt dat indien bomen gekapt worden, nader onderzoek naar eekhoorns noodzakelijk is. Het aanvragen van een ontheffing is echter niet noodzakelijk indien gewerkt wordt volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en NEPROM.

In alle deelgebieden geldt dat als er bomen gekapt worden nader onderzoek dient plaats te vinden naar het gebruik als vliegroute en vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Bij sloop van gebouwen dient nader onderzoek naar rust- en verblijfplaats van vleermuizen plaats te vinden. Nader onderzoek vindt plaats in de periode mei t/m september.

Soorten van FFlijst vogels

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende, roof- en struweelvogelsoorten (FFlijst vogels). Tevens broeden waarschijnlijk enkele jaarrond beschermde roofvogelsoorten binnen het deelgebied Zorgpark. Deze vogelsoorten broeden echter niet binnen de bouwblokken. De bebouwde bouwblokken zijn geschikt broedgebied voor diverse cultuurvolgende vogelsoorten, waaronder de huismus en gierzwaluw.

Ook de woonwijk is geschikt leefgebied voor de huismus en gierzwaluw. Wanneer gebouwen gesloopt worden, dient nader onderzoek naar het gebruik van de bebouwing door de huismus en gierzwaluw plaats te vinden.

Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze, zoals is beschreven in paragraaf 4.2.6, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Voor de bouwblokken kan geconcludeerd worden dat;

- de herinrichting van het gebied geen effect zal hebben op beschermde gebieden;
- bij kap van bomen binnen het deelgebied 'zorgpark' nader onderzoek naar eekhoorn noodzakelijk is;
- bij sloop van gebouwen en kap van bomen nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is;
- bij sloop van gebouwen nader onderzoek naar het gebruik van de huismus en gierzwaluw noodzakelijk is;
- de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 4.2.6, in acht genomen dienen te worden;
- de werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;
- altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- Dijkstra K, D, B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

Internet

- www.brabant.nl
- [Beschermd gebied: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx), geraadpleegd augustus 2011
- www.libellenet.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het Nee, tenzij. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig;
- voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig;
- voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrictlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van “dwingende reden groot openbaar belang” eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.